

Warszawa, 31 grudnia 2015 r.

BAS-WAPEiM-408/15
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Opiola)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektodawca proponuje znowelizowanie ustaw: z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, ze zm., dalej: ustawa o Policji), z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, ze zm., dalej: ustawa o SG), z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 553, ze zm., dalej: ustawa o kontroli skarbowej), z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1198), z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 133, ze zm.), z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568, ze zm., dalej: ustawa o ŻW), z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1929, dalej: ustawa o ABW oraz AW), z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 r. poz. 243, ze zm., dalej: ustawa – Prawo telekomunikacyjne), z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz.

U. z 2014 r. poz. 253, ze zm., dalej: ustawa o SKW oraz SW), z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1411, ze zm., dalej: ustawa o CBA) oraz z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 990 i 1642, dalej: ustawa o SC).

W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzono, że projekt ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 lipca 2014 r. (sygn. akt K 23/11; Dz. U. z 2014 r. poz. 1055).

W projekcie ustawy zawarto propozycje zmian przepisów w następujących obszarach:

Określono przesłanki stosowania kontroli operacyjnej i dostępu do danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych. W tym zakresie przewidziano m.in. zmiany w art. 19 ust. 1 pkt 8 i art. 20c ust. 1 ustawy o Policji, art. 9e ust. 1 pkt 7 i art. 10b ust. 1 ustawy o SG, art. 36b ust. 1 i art. 36c ust. 1 pkt 5 ustawy o kontroli skarbowej, art. 30 ust. 1 i art. 31 ust. 1 pkt 9 ustawy o ŻW, art. 28 ust. 1 ustawy o ABW oraz AW, art. 32 ust. 1 ustawy o SKW oraz SWW oraz art. 18 ust. 1 ustawy o CBA.

Wskazano rodzaje środków niejawnego pozyskiwania informacji, określając sposoby prowadzenia kontroli operacyjnej w art. 19 ust. 6 i 6a ustawy o Policji, art. 9e ust. 7 i 7a ustawy o SG, art. 36c ust. 4 i 4a ustawy o kontroli skarbowej, art. 31 ust. 7 i 7a ustawy o ŻW, art. 27 ust. 6 i 6a ustawy o ABW oraz AW, art. 31 ust. 4 i 4a ustawy o SKW oraz SWW oraz art. 17 ust. 5 i 5a ustawy o CBA.

Określono maksymalny okres prowadzenia kontroli operacyjnej w art. 19 ust. 9 ustawy o Policji, art. 9e ust. 10 ustawy o SG, art. 36c ust. 7 ustawy o kontroli skarbowej, art. 31 ust. 10 ustawy o ŻW oraz art. 17 ust. 9 ustawy o CBA. Natomiast w art. 27 ust. 9 ustawy o ABW oraz AW oraz art. 31 ust. 7 ustawy o SKW oraz SWW określono, że kontrola operacyjna może być przedłużana na następujące po sobie okresy, z których żaden nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy.

Określono zasady i procedury dotyczące weryfikacji i niszczenia danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych zbędnych dla prowadzonego postępowania. Zagadnienia tego dotyczą zmieniane art. 20c ustawy o Policji, art. 10b ustawy o SG, art. 36d ustawy o kontroli skarbowej, art. 30 ustawy o ŻW, art. 28 ustawy o ABW oraz AW, art. 32 ustawy o SKW oraz SWW, art. 18 ustawy o CBA oraz art. 75d ustawy o SC.

Określono zasady postępowania z materiałami, które mogą zawierać informacje objęte tajemnicą zawodową (notarialną, adwokacką, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarską, dziennikarską lub statystyczną), albo objęte są zakazami dowodowymi. W tym zakresie proponuje się zmiany w art. 19 ust. 15f-15j ustawy o Policji, art. 9e ust. 16f-16j ustawy o SG, art. 36d ust. 1f-1i ustawy o kontroli skarbowej, art. 31 ust. 16f-16j ustawy o ŻW, art. 27 ust. 15h-15l ustawy o ABW oraz AW, art. 31 ust. 14f-14j ustawy o SKW oraz SWW oraz art. 17 ust. 15f-15j ustawy o CBA.

Projekt ustawy dotyczy także procedury kontroli pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, udostępniania danych pocztowych od operatorów świadczących usługi pocztowe oraz danych internetowych od usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną.

Projektodawcy proponują również uchylenie art. 180g ustawy – Prawo telekomunikacyjne, zgodnie z którym przedsiębiorcy telekomunikacyjni są obowiązani do przekazywania Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej określonych informacji, a Prezes UKE do ich przekazywania Komisji Europejskiej¹.

W art. 13–16 projektu ustawy znajdują się regulacje o charakterze przejściowym.

Projektowana ustawa miałyby wejść w życie z dniem 7 lutego 2016 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy zwrócić uwagę na:

- art. 16 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), który stanowi, że każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących. Przepis ten ustanawia zasadę prawa UE ochrony danych osobowych, mającą ogólne zastosowanie, czyli dotyczącą przetwarzania danych w sektorze prywatnym i publicznym, w tym w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych. Artykuł 16 ust. 1 TfUE wskazuje na potrzebę ochrony danych osobowych nie tylko w odniesieniu do przetwarzania ich przez instytucje UE, ale również w odniesieniu do przetwarzania ich przez państwa członkowskie². Co więcej przyjmuje się, że art. 16 ust. 1 TfUE ma status normy bezpośrednio skutecznej, stając się podstawą uprawnień osób fizycznych w zakresie ochrony ich danych osobowych³,

- korespondujący z 16 TfUE art. 8 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej⁴ (dalej: KPPUE), przyznający każdej osobie prawo do ochrony

¹ Przepisy art. 180g ustawy – Prawo telekomunikacyjne stanowią wykonanie wymogu zawartego w art. 10 dyrektywy 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności oraz zmieniającej dyrektywę 2002/58/WE (Dz. Urz. UE L 105 z 13.4.2006, s. 54), który nakazuje przekazywanie Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie UE corocznych statystyk na temat zatrzymywania danych obejmujących: przypadki udostępnienia właściwym organom danych, czas, jaki upłynął między datą zatrzymania danych a datą wniosku o przekazanie danych oraz przypadki niezrealizowania wniosku o przekazanie danych. Dyrektywa 2006/24/WE utraciła moc prawną z dniem 8 kwietnia 2014 r. na mocy wyroku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawach połączonych C-293/12 i C-594/12 *Digital Rights Ireland*, stwierdzającym nieważność tej dyrektywy.

² Więcej na temat art. 16 TfUE por. A. Grzelak, *Prawo do ochrony danych osobowych a konieczność walki z przestępczością. Uwagi na tle art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* [w:] S. Dudzik (red.), N. Półtorak (red.), *Prawo Unii Europejskiej a prawo konstytucyjne państw członkowskich*, Warszawa, 2013, s. 407 i n.).

³ J. Sobczak, *Komentarz do art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* [w:] D. Miąsik (red.), N. Półtorak (red.), A. Wróbel (red.), *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz. Tom I* (art. 1-89), Warszawa, 2012, s. 300–3329, dostępny w systemie informacji prawnej LEX).

⁴ Zgodnie z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 roku, w brzmieniu dostosowanym 12 grudnia 2007 r.

danych osobowych jej dotyczących. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą; każdy ma prawo dostępu do zebranych danych, które go dotyczą, i prawo do dokonania ich sprostowania; przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnego organu (art. 8 ust. 2 i 3 KPPUE),

- art. 7 KPPUE, zgodnie z którym każdy ma prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się,

- art. 51 ust. 1 KPPUE, zgodnie z którym postanowienia KPPUE mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Szanują one prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi odpowiednimi uprawnieniami i w poszanowaniu granic kompetencji Unii powierzonych jej w Traktatach,

- dyrektywę 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej; Dz. Urz. WE L 201 z 31.7.2002, s. 37, ze zmianami). W motywie 2 preambuły do dyrektywy stwierdzono, że dyrektywa dąży do poszanowania fundamentalnych praw i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności przez KPPUE, w szczególności zmierza do zapewnienia pełnego poszanowania praw określonych w art. 7 i 8 KPPUE.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Z punktu widzenia analizy zgodności projektu z prawem UE należy zwrócić uwagę na następujące przepisy projektu:

Artykuł 1 pkt 2 projektu w zakresie zmiany art. 20c ust. 1 ustawy o Policji stanowi, że w celu rozpoznawania, zapobiegania, zwalczania, wykrywania albo uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw albo w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź wsparcia działań poszukiwawczych lub ratowniczych, Policja może uzyskiwać dane telekomunikacyjne, dane pocztowe i dane internetowe, oraz może przetwarzać te dane bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą. Ponadto, w art. 1 pkt 3 projektu w zakresie dodawanego art. 20cb ustawy o Policji przewidziano możliwość uzyskiwania przez Policję, w tych samych celach, wymienionych w tym artykule danych oraz ich przetwarzania bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

Artykuł 1 pkt 3 projektu w zakresie dodawanego art. 20ca ust. 1 ustawy o Policji stanowi, że kontrolę nad uzyskiwaniem przez Policję danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu Policji, któremu udostępniono te dane. Zgodnie z dodawanym art. 20ca ust. 2 ustawy o Policji organ Policji ma przekazywać

---

w Strasburgu, która ma taką samą moc prawną jak Traktaty. Zgodnie z art. 6 ust. 3 TUE, prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych państwom członkowskim, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne.

sądowi okręgowemu, w okresach półrocznych, sprawozdanie dotyczące pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych. Sąd okręgowy będzie mógł zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie Policji danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych (dodawany art. 20ca ust. 3 ustawy o Policji). Zgodnie z dodawanym art. 20ca ust. 5 ustawy o Policji kontroli sądowej, o której mowa w ustępie 1 tego artykułu, nie będzie podlegało uzyskiwanie danych na podstawie art. 20cb ust. 1 o Policji.

3.2. Zgodnie z art. 5 ust. 1 dyrektywy 2002/58/WE państwa członkowskie zapewniają, poprzez ustawodawstwo krajowe, poufność komunikacji i związanych z nią danych o ruchu za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci łączności i publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej. W szczególności zakazują słuchania, nagrywania, przechowywania lub innych rodzajów przejęcia lub nadzoru komunikatu i związanych z nim danych o ruchu przez osoby inne niż użytkownicy, bez zgody zainteresowanych użytkowników. Natomiast zgodnie z art. 6 dyrektywy 2002/58/WE dane o ruchu dotyczące abonentów i użytkowników przetwarzane i przechowywane przez dostawcę publicznej sieci łączności lub publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej muszą zostać usunięte lub uczynione anonimowymi, gdy nie są już potrzebne do celów transmisji komunikatu. W art. 15 ust. 1 dyrektywy 2002/58/WE przewidziano wyjątek od przepisów art. 5 i 6 tej dyrektywy. Zgodnie z tym wyjątkiem państwa członkowskie mogą uchwalić środki ustawodawcze w celu ograniczenia zakresu praw i obowiązków przewidzianych w art. 5 i 6 tej dyrektywy, gdy takie ograniczenia stanowią środki niezbędne, właściwe i proporcjonalne w ramach społeczeństwa demokratycznego do zapewnienia bezpieczeństwa narodowego (tj. bezpieczeństwa państwa), obronności, bezpieczeństwa publicznego oraz zapobiegania, dochodzenia, wykrywania i karania przestępstw kryminalnych lub niedozwolonego używania systemów łączności elektronicznej. Artykuł 15 ust. 1 dyrektywy 2002/58/WE upoważnia państwa członkowskie do uchwalenia środków ustawodawczych przewidujących przechowywanie danych przez określony czas uzasadnionych na podstawie zasad ustanowionych w tym przepisie. Środki te muszą być zgodne z ogólnymi zasadami prawa UE.

W wyroku z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawach połączonych C-293/12 i C-594/12 *Digital Rights Ireland* Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wskazał przesłanki legalności przepisów ograniczających prawa i obowiązki odnoszące się do poufności komunikacji i związanych z nią danych o ruchu za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci łączności i publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej. W wyroku tym TSUE stwierdził nieważność dyrektywy 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności oraz zmieniającej

dyrektywę 2002/58/WE (Dz. Urz. UE L 105 z 13.4.2006, s. 54). TSUE analizował zgodność przepisów dyrektywy 2006/24/WE m.in. z art. 7 i 8 KPPUE.

3.3. W ocenie TSUE zatrzymywanie danych określonych w art. 5 ust. 1 dyrektywy 2002/58/WE oraz umożliwienie dostępu do nich właściwym organom krajowym stanowi odstępstwo od systemu poszanowania prywatności w zakresie przetwarzania danych osobowych w sektorze łączności elektronicznej. Możliwość uzyskania dostępu do danych przez właściwe organy krajowe stanowi ingerencję w prawa podstawowe określone w art. 7 i 8 KPPUE. Zgodnie z art. 52 ust. 1 KPPUE wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności określonych w KPPUE muszą być przewidziane ustawą i szanować istotę tych praw i wolności, a ograniczenia mogą być wprowadzane, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony wolności i praw.

TSUE wskazał, że dyrektywa 2006/24/WE nie wyznacza ogólnych granic zakresu zastosowania i nie przewiduje żadnego obiektywnego kryterium, które pozwoliłoby zagwarantować, że właściwe organy krajowe będą miały dostęp do danych i będą mogły je wykorzystywać wyłącznie w celu zapobiegania, wykrywania i ścigania przestępstw. Ze względu na zakres i wagę ingerencji w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 KPPUE, przestępstwa te powinny być wystarczająco poważne. Natomiast dyrektywa 2006/24/WE ogranicza się do ogólnego odesłania do pojęcia „poważnych przestępstw” określonych w ustawodawstwie każdego państwa członkowskiego.

Zawarty w art. 1 pkt 2 i 3 projektu, w zakresie proponowanych przepisów art. 20c ust. 1 i art. 20cb ustawy o Policji, katalog przestępstw jest bardzo szeroki i nie spełnia określonego w wyroku TSUE w sprawach połączonych C-293/12 i C-594/12 kryterium „wystarczająco poważnych” przestępstw, uzasadniającego ingerencję w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 KPPUE. Proponowane przepisy art. 20c ust. 1 i art. 20cb ustawy o Policji umożliwiają Policji uzyskiwanie danych w celu rozpoznawania, zapobiegania, zwalczania, wykrywania albo uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw albo w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź wsparcia działań poszukiwawczych lub ratowniczych. W przepisach tych nie wskazano poszczególnych typów czynów zabronionych pod groźbą kary, lecz użyto ogólnego określenia „przestępstwa”. Oznacza to możliwość uzyskiwania przez Policję danych w odniesieniu do wszelkich czynów zabronionych spełniających znamiona przestępstwa. Proponowane przepisy art. 20c ust. 1 i art. 20cb ust. 1 ustawy o Policji naruszają prawo UE, ponieważ nie spełniają kryterium „wystarczająco poważnych” przestępstw, uzasadniające ingerencję w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 KPPUE.

Z podobnych powodów za niezgodne z art. 7 i 8 KPPUE należy uznać:

- art. 2 pkt 2 i 3 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 10b ust. 1 i art. 10bb ust. 1 ustawy o SG, zawierających ogólne określenie „przestępstwa”,

- art. 3 pkt 1 lit. a i pkt 2 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 36b ust. 1 i art. 36bb ust. 1 ustawy o kontroli skarbowej, zawierających odniesienie do „przestępstw skarbowych lub przestępstw, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14b i art. 36c ust. 1 pkt 3” ustawy o kontroli skarbowej (podkreślenie: BAS),

- art. 6 pkt 1 i 2 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 30 ust. 1 i art. 30c ustawy o ŻW, zawierających odesłanie do „przestępstw, w tym przestępstw skarbowych albo uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw popełnionych przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5 i 6” ustawy o ŻW [podkreślenie: BAS],

- art. 7 pkt 3 lit. a i pkt 4 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 28 ust. 1 i art. 28d ust. ustawy o ABW oraz AW, umożliwiających uzyskiwanie danych niezbędnych do realizacji zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (dalej: ABW), o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o ABW oraz AW. Odesłanie do art. 5 ust. 1 ustawy o ABW oraz AW oznacza, że ABW będzie mogła uzyskiwać dane nie tylko w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw (określonych w punkcie 2 tego artykułu), lecz także w celu realizacji pozostałych jej ustawowo określonych zadań (punkty 1, 3–5 tego artykułu), takich jak: rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo wewnętrzne państwa oraz jego porządek konstytucyjny; uzyskiwanie, analizowanie, przetwarzanie i przekazywanie właściwym organom informacji mogących mieć istotne znaczenie dla ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego; podejmowanie innych działań określonych w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych,

- art. 10 pkt 3 lit. a i pkt 4 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 32 ust. 1 i art. 32b ust. 1 ustawy o SKW oraz SWW, umożliwiających uzyskiwanie danych niezbędnych do realizacji zadań Służby Kontrwywiadu Wojskowego (dalej: SKW), o których mowa w art. 5 ustawy o SKW oraz SWW. Odesłanie do art. 5 ustawy o SKW oraz SWW oznacza, że SKW będzie mogła uzyskiwać dane nie tylko w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw (określonych w ust. 1 pkt 1 tego artykułu), lecz także w celu realizacji pozostałych jej ustawowo określonych zadań (ust. 1 punkty 2–9 tego artykułu), takich jak podejmowanie działań, przewidzianych dla SKW, w innych ustawach, a także umowach międzynarodowych, którymi RP jest związana,

- art. 11 pkt 3 lit. a i pkt 4 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 18 ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy o CBA, umożliwiających uzyskiwanie danych niezbędnych do realizacji zadań Centralnego Biura Antykorupcyjnego (dalej: CBA), o których mowa w art. 2 ustawy o CBA. Odesłanie do art. 2 ustawy o CBA

oznacza, że CBA będzie mogło uzyskiwać dane nie tylko w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw (określonych w ust. 1 pkt 2 tego artykułu), lecz także w celu realizacji pozostałych jego ustawowo określonych zadań (ust. 1 punkty 2–7 tego artykułu), takich jak: prowadzenie działalności analitycznej dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości CBA oraz podejmowanie innych działań określonych w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych,

- art. 12 pkt 1 lit. a i pkt 2 projektu w zakresie proponowanych przepisów art. 75d ust. 1 i art. 75db ust. 1 ustawy o S.C., zawierających odesłanie do „przestępstw skarbowych, o których mowa w rozdziale 9 Kodeksu karnego skarbowego”. Przepisy rozdziału 9 (zawarte w tytule I dział II) Kodeksu karnego skarbowego z dnia 10 września 1999 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, ze zm.) określają przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych. Analiza wykazu przestępstw skarbowych określonych w przepisach tego rozdziału Kodeksu karnego skarbowego prowadzi do wniosku, że co najmniej część tych przestępstw nie spełnia kryterium „wystarczająco poważnych” przestępstw, uzasadniające ingerencję w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 KPPUE⁵.

TSUE w wyroku w sprawach połączonych C-293/12 i C-594/12 wskazał także, że dyrektywa 2006/24/WE nie przewiduje żadnego obiektywnego kryterium, które pozwoliłoby ograniczyć liczbę osób uprawnionych do uzyskiwania dostępu i późniejszego wykorzystywania zatrzymanych danych do przypadków, gdy jest to ściśle konieczne do realizacji zamierzonego celu. TSUE stwierdził, że na podstawie dyrektywy 2006/24/WE uzyskanie przez właściwe organy krajowe dostępu do danych nie podlega uprzedniej kontroli sądu lub niezależnego organu administracyjnego, które pilnowałyby, aby udostępnianie i wykorzystywanie danych ograniczało się do przypadków, gdy jest to ściśle konieczne do realizacji zamierzonego celu, oraz orzekały lub decydowały wyłącznie na uzasadniony wniosek przedstawiony w kontekście postępowań mających na celu zapobieganie, wykrywanie lub ściganie przestępstw. Brak uprzedniej kontroli sądu lub niezależnego organu TSUE uznał za nieuzasadnioną ingerencję w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 KPPUE.

Przewidziana w projektowanym art. 20ca ust. 1–3 ustawy o Policji kontrola, sprawowana przez sąd okręgowy nad uzyskiwaniem danych telekomunikacyjnych lub pocztowych, ma charakter kontroli następczej. Ponadto, zgodnie z proponowanym art. 20ca ust. 5 ustawy o Policji kontroli sądowej, o której mowa w ustępie 1 tego artykułu, nie będzie podlegało uzyskiwanie danych na podstawie art. 20cb ust. 1 ustawy o Policji. Proponowany art. 20ca ustawy o Policji narusza art. 7 i 8 KPPUE. Z tych samych powodów za niezgodne

---

⁵ Np. kryterium „wystarczająco poważnych” przestępstw nie spełnia przestępstwo skarbowe określone w art. 109 Kodeksu karnego skarbowego: *Kto uczestniczy w grze losowej, zakładzie wzajemnym, grze na automacie, urządzonych lub prowadzonych wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia, podlega karze grzywny do 120 stawek dziennych.*

z art. 7 i 8 KPPUE należy uznać: art. 2 pkt 3 projektu w zakresie dodawanego art. 10ba ustawy o SG, art. 3 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego art. 36ba ustawy o kontroli skarbowej, art. 6 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego art. 30b ustawy o ŻW, art. 7 pkt 4 projektu w zakresie dodawanego art. 28a ustawy o ABW oraz AW, art. 10 pkt 4 projektu w zakresie dodawanego art. 32a ustawy o SKW oraz SW, art. 11 pkt 4 projektu w zakresie dodawanego art. 18a ustawy o CBA oraz art. 12 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego art. 75da ustawy o SC.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Projekt jest sprzeczny z prawem UE w zakresie wskazanym w punkcie 3 niniejszej opinii.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 31 grudnia 2015 r.

BAS-WAPEiM-409/15
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Opiola) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projektodawca proponuje znowelizowanie ustaw: z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, ze zm.), z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, ze zm.), z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 553, ze zm.), z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1198), z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 133, ze zm.), z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568, ze zm.), z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1929), z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 r. poz. 243, ze zm., dalej: ustawa – Prawo telekomunikacyjne), z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 253, ze zm.), z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1411, ze zm.) oraz z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 990 i 1642).

W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzono, że projekt ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 lipca 2014 r. (sygn. akt K 23/11; Dz. U. z 2014 r. poz. 1055).

W projekcie ustawy określono przesłanki stosowania kontroli operacyjnej i dostępu do danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, wskazano rodzaje środków niejawnego pozyskiwania informacji, określając sposoby prowadzenia kontroli operacyjnej oraz określono: maksymalny okres prowadzenia kontroli operacyjnej, zasady i procedury dotyczące weryfikacji i niszczenia danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych zbędnych

dla prowadzonego postępowania oraz zasady postępowania z materiałami, które mogą zawierać informacje objęte tajemnicą zawodową albo objęte są zakazami dowodowymi. Projekt ustawy dotyczy także procedury kontroli pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, udostępniania danych pocztowych od operatorów świadczących usługi pocztowe oraz danych internetowych od usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną. Projektodawcy proponują również uchylene art. 180g ustawy – Prawo telekomunikacyjne, zgodnie z którym przedsiębiorcy telekomunikacyjni są obowiązani do przekazywania Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej określonych informacji, a Prezes UKE do ich przekazywania Komisji Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla